

Här

leker vi!

Barns och ungas platser för lek
och aktivitet i Stockholms stad

INNEHÅLL

1. INLEDNING	3
Bakgrund, syfte, metod.....	4
2. VILKA SVARADE PÅ WEBBENKÄTEN?	5
Vilka svarade på webbenkäten?.....	6
Tillgång till egen skol-/förskolegård.....	8
Upplevelsen av tillgång till parker i närområdet.....	9
Hur tar ni er till platsen?.....	10
Hur ofta besöker ni platsen?.....	11
Vilka är de största hindren för er att gå ut till parker och natur.....	12
3. POPULÄRA KVALITETER	13
Populära kvaliteter i webbenkäten.....	14
4. PLATSERNAS UTVECKLINGSBEHOV	16
Platsernas utvecklingsbehov.....	17
Är det trängsel på platsen?.....	18
Förslag på fortsatt analys.....	19

MEDVERKANDE

STOCKHOLMS STAD

Lisa Klingwall

KONSULTER

Alexander Ståhle (uppdragsansvarig), Spacescape

Karin Lundgren, handläggande, Spacescape

1. INLEDNING

INLEDNING

BAKGRUND

I samband med stadens högt ställda bostadsmål och ökade byggtakt vill Stadsbyggnadskontoret få en bättre helhetsbild över hur stadens lekplatser, parker och grönområden används. Platserns uppskattade kvaliteter och efterfrågade förbättringsåtgärder blir därför viktiga att kartlägga. För detta blev Spacescape tillfrågade att ta fram en webbenkät som nu varit aktiv i över ett år och fått in över 1500 svar från barn, föräldrar och förskole-/skolpersonal.

SYFTE

Syftet med webbenkäten är att vara ett verktyg för att stärka barns och ungas delaktighet i stadsutvecklingsfrågor. Kunskapsunderlaget om hur barn, förskolor och skolor använder Stockholms platser och hur de kan förbättras kommer att utgöra ett underlag för stadens fortsatta arbete.

WEBBENKÄTENS UTFORMNING

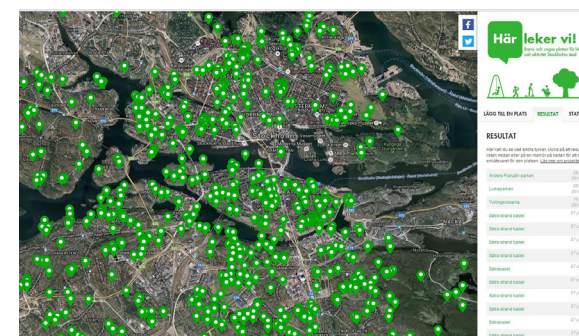
Webbenkäten "Här leker vi! - Barns och ungas platser för lek och aktivitet i Stockholms stad" (<http://dialog.spacescape.se/stockholmllek/>) hade öppet för synpunkter mellan april 2015 - september 2016. Då fanns möjligheten att markera en plats och beskriva hur den används.

Enkäten utformades så att respondenterna kunde välja att beskriva platserna med användningsområden och förbättringsbehov med hjälp av 8 respektive 12 förvalda kategorier (se figur 1). Respondenterna fick även möjlighet att utveckla beskrivningen i fritext

och berätta hur de tar sig till platserna och hur ofta de besöker dessa. Enkäten resulterade i totalt 1524 platsbeskrivningar.

MARKNADSFÖRING AV ENKÄTEN

Enkäten marknadsfördes i fler olika kanaler för att nå ut till så många som möjligt. Staden delade dels enkäten på sin hemsida och intranätet men även via reportage i "Mitt i", Dagens Nyheter och med annonsering på Facebook. För att få ytterligare svar fanns enkäten tillgänglig i Stockholmsrummet på Kulturhuset och ungdomar i Skärholmen arbetade med att samla in svar under sommaren 2016.

WEBBENKÄTEN "BÄSTA PLATSEN!"

Webbenkäten resulterade i totalt 1524 platsbeskrivningar.

KVALITETER	FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER
☐ Lek	☐ Bättre renhållning
☐ Naturundervisning	☐ Bättre parkskötsel och underhåll
☐ Utflyktsområde	☐ Toaletter
☐ Skolidrott	☐ Grillplatser
☐ Bad	☐ Plats för handtvätt och disk
☐ Bollsport	☐ Bättre lektytor för yngre barn
☐ Få lugn och ro	☐ Bättre lektytor för äldre barn
☐ För äldre elevernas egna fria tid i skolan	☐ Bättre redskap för yngre barn
	☐ Bättre redskap för äldre barn
	☐ Bättre kollektivtrafik
	☐ Bättre tillgänglighet för barn med funktionsnedsättning
	☐ Inget/Fungerar bra idag

FIGUR 1

Lista över förvalda kategorier i webbenkäten

TIDIGARE GENOMFÖRDA WEBBENKÄTER AV SPACESCAPE
Bergen 1803 svar (under 20 veckor 2015) - ca 90 svar/vecka
Örebro 1730 svar (under 16 veckor 2016) - ca 108 svar/vecka
Sollentuna 810 svar (under 14 veckor 2014) ca 60 svar/vecka
Täby 716 svar (under 7 veckor 2016) ca 100 svar/vecka
Lidingö 605 svar (under 14 veckor 2013) ca 40 svar/vecka
Skärholmen 476 svar (under 5 veckor 2016) ca 95 svar/vecka
Linköping 449 svar (under 10 veckor 2015) ca 45 svar/vecka
Bergshamra 306 svar (under 6 veckor 2014) ca 50 svar/vecka
Hagalund 216 svar (under 6 veckor 2014) ca 35 svar/vecka

FIGUR 2

Resultat från tidigare genomförda webbenkäter.

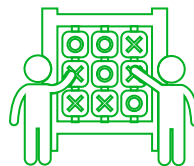
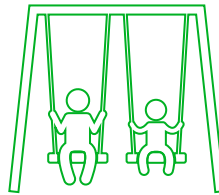
2. VILKA SVARADE PÅ
WEBBENKÄTEN?

VILKA SVARADE PÅ WEBBENKÄTEN?

42% av de svarande var föräldrar

Föräldrar och förskolepersonal markerade platser i högst utsträckning med 42 respektive 38% av markeringarna. Föräldrar berättade främst om var de umgås med sina barn samtidigt som förskolepersonalen beskrev var och hur större barngrupper använder platser.

11% av de svarande var barn som fyllde i med hjälp av vuxen. Lärare för årskurs 1-9 har låg representation i enkäten och ytterligare insatser bör göras för att nå även denna grupp med tanke på hur många barn och unga de representerar.

RESURSPERSONAL 0,5%

LÄRARE I ÅRSKURS 1-9 1%

FÖRÄLDRAR 42%

FÖRSKOLEPERSONAL 38%

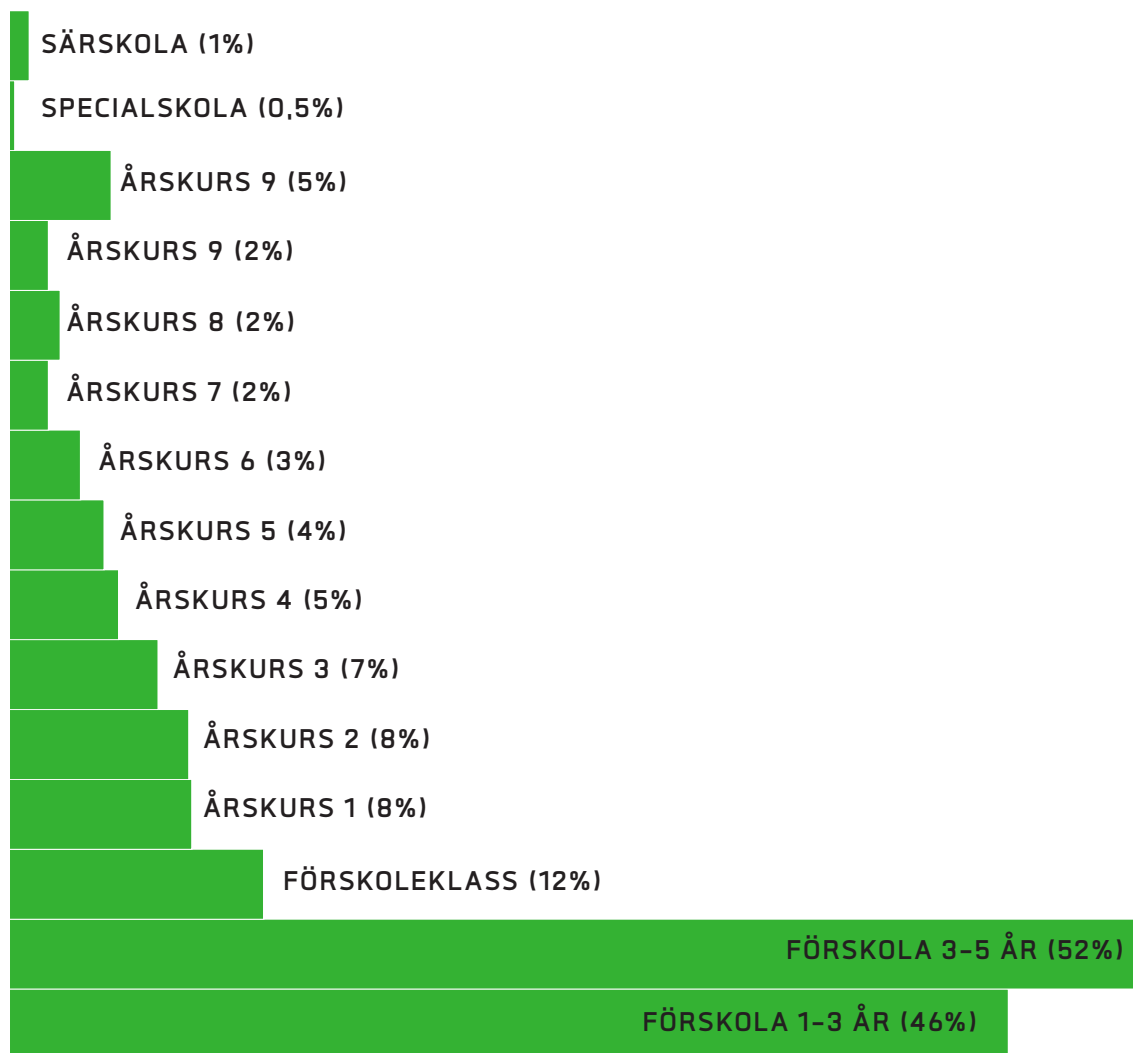
FRITIDSPERSONAL 2%

BARN (FYLLDE I SJÄLV MED MÅLSMANS TILLSTÅND) 3%

BARN (FYLLDE I MED HJÄLP AV VUXEN) 11%

ADMINISTRATIV SKOLPERSONAL 2%

VILKA SVARADE PÅ WEBBENKÄTEN?

Majoriteten av förskole-, skol- och resurspersonal representerade kommunal verksamhet

I enkäten kunde de svarande välja att representera flera olika åldersgrupper, årskurser eller typer av verksamheter. Majoriteten representerade barngrupper i förskoleålder mellan 1-5 år vilket hänger ihop med att det var en hög andel förskolepersonal och antagligen småbarnsföräldrar som svarade på enkäten. Majoriteten av verksamheterna var även kommunala (81%) medan 18% representerade fristående verksamheter.

Få svarande berättade om hur barn i specialskolor och särskolor använder platser.

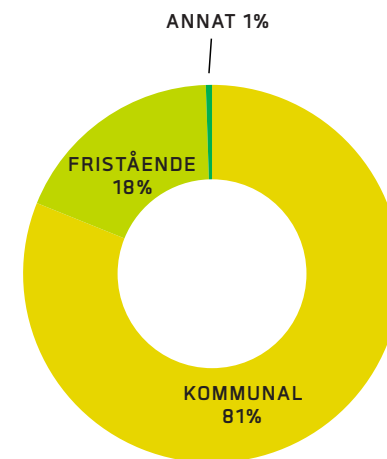

DIAGRAM: ANDEL KOMMUNAL/FRISTÅENDE VERKSAMHET

Fördelning av svar som kom in från kommunal eller fristående verksamhet

TILLGÅNG TILL EGEN SKOL- ELLER FÖRESKOLEGÅRD

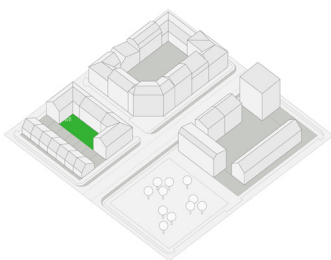
Majoriteten av barnen har tillgång till en egen yta i anslutning till fastigheten

Enligt de svarande har tre fjärdedelar av barnen tillgång till en egen skol- eller förskolegård i direkt anslutning till fastigheten. 13% respektive 4% har tillgång till en del av en bostadsgård eller en utsläppsgård medan hela 9% anger att de inte tillgång till någon typ av gård för sin verksamhet.

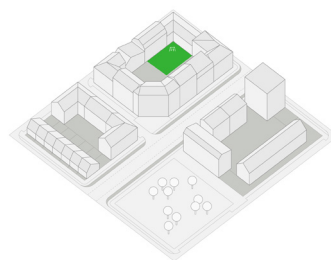
På frågan om vad de svarande tycker om skol-/förskolegården som helhet svarade 40% att den

fungerar ganska bra medan 26% tyckte att den fungerar mycket bra.

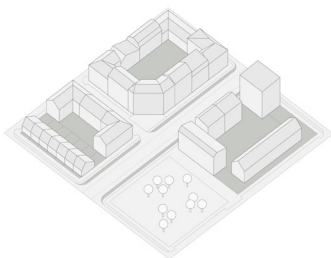
9% av de svarande tyckte att gården varken är bra eller dålig medan 18% ansåg att den fungerar mindre bra och 9% ansåg att den inte alls är bra. Av de som tyckte att deras skol- eller förskolegård inte alls fungerar bra eller är mindre bra fanns ingen koppling mellan huruvida de svarande hade tillgång till egen gård eller ej. Både svarande med tillgång till olika gårdstyper och med frånvaron av gård uttryckte missnöje.

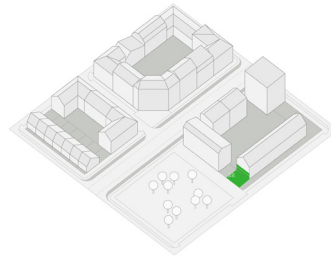
74% HAR EGEN YTA I DIREKT ANSLUTNING TILL FASTIGHETEN

13% HAR EN DEL AV BOSTADSGÅRD

9% HAR INTE TILLGÅNG TILL EN GÅRD

4% HAR EN UTSLÄPPSGÅRD

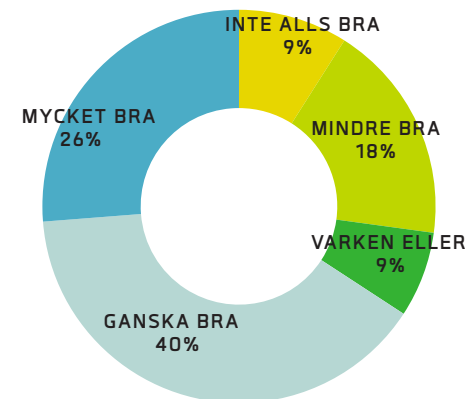

DIAGRAM: HELTHETSINTRYCK AV DEN EGNA GÅRDEN

Svaret på frågan: "Vad tycker ni om er skol-/förskolegård som helhet?"

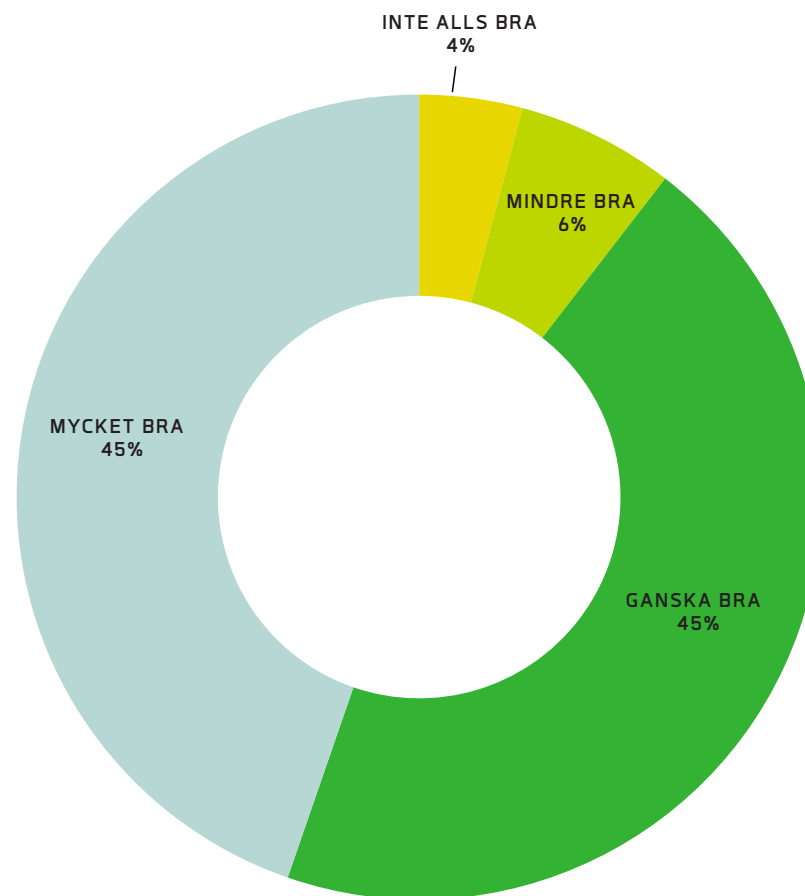
DIAGRAM: TILLGÅNG TILL EGEN GÅRD

Svaret på frågan: "Vad tycker ni om er skol-/förskolegård som helhet?"

UPPLEVELSEN AV TILLGÅNG TILL PARKER I NÄROMRÅDET

Totalt 90% av de svarande upplever ganska eller mycket bra tillgång till parker i sin närmiljö

Majoriteten av de svarande upplever en mycket bra eller ganska bra tillgång till parker i sitt närområde. 6% beskrev att de upplever en mindre bra tillgång till parker medan 4% menar att deras tillgång på goda närmiljöer inte alls är bra.

HUR TAR NI ER TILL PLATSEN?

89% av de svarande går till sina platser

I enkäten kunde respondenterna berätta hur de tar sig till sina platser. Majoriteten går och har en promenadsträcka på under 5 minuter eller mellan 5-15 minuter.

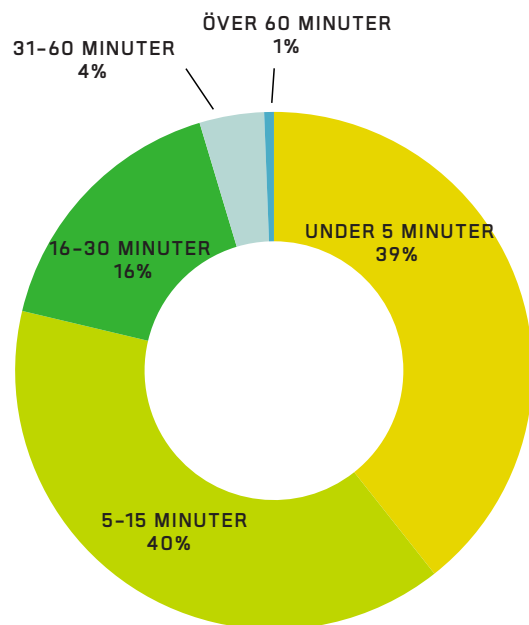
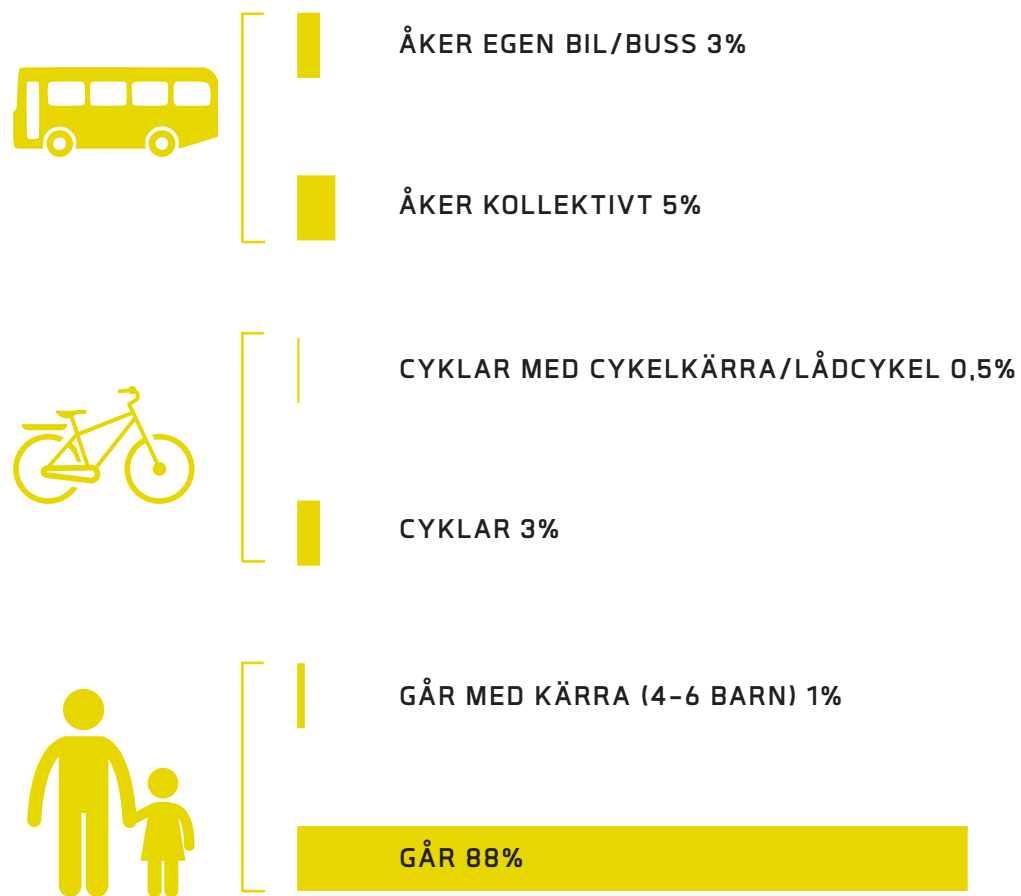

DIAGRAM: TID ATT TA SIG TILL PLATSEN

Visar hur lång tid det tar för de svarande att ta sig till sina platser

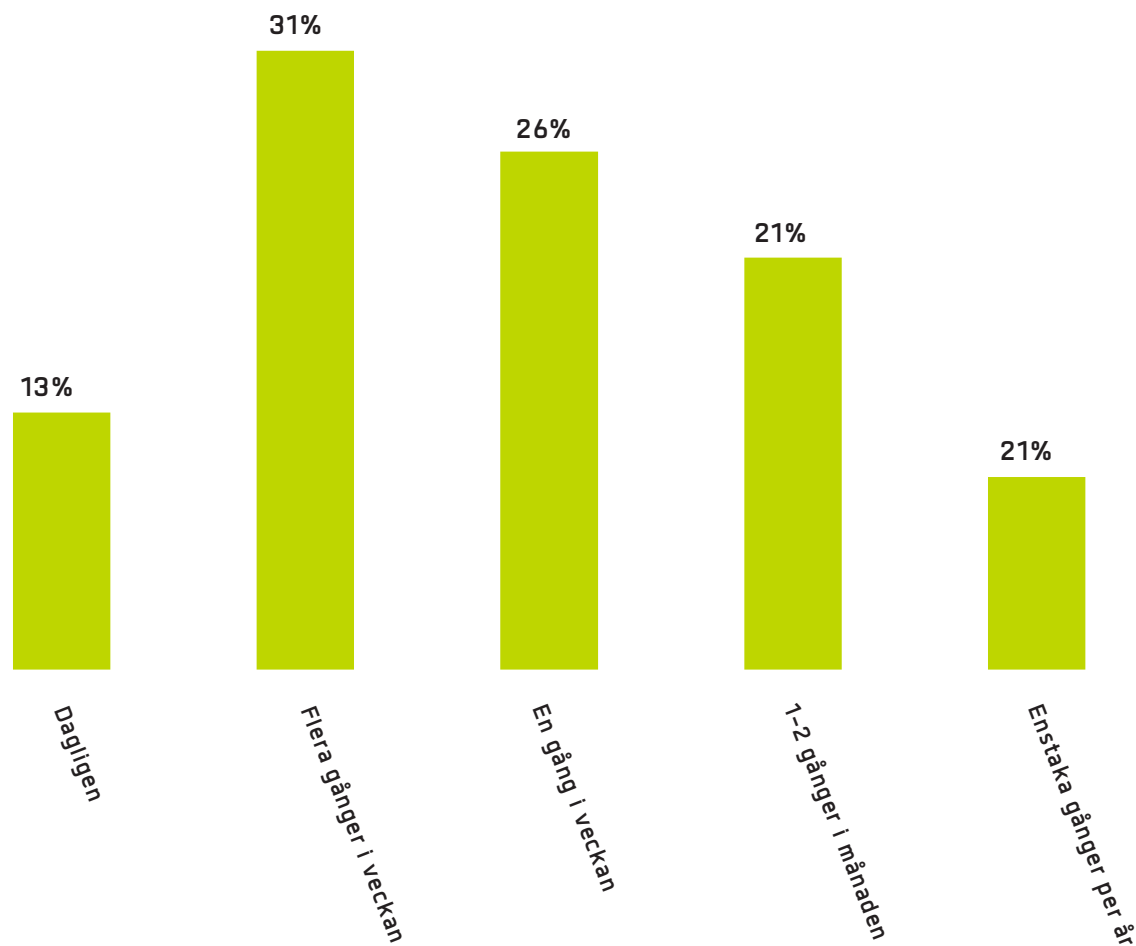

HUR OFTA BESÖKER NI PLATSEN?

31% besöker platsen flera gånger i veckan

Majoriteten av de svarande besöker platsen de beskrev flera gånger i veckan. Vissa ytor besöks dagligen (13%) och en femtedel av platserna besöks ungefär en gång i veckan.

21% besöker platserna 1-2 gånger i månaden medan en femtedel av platsbeskrivningarna hänvisar till platser som endast används enstaka gånger per år.

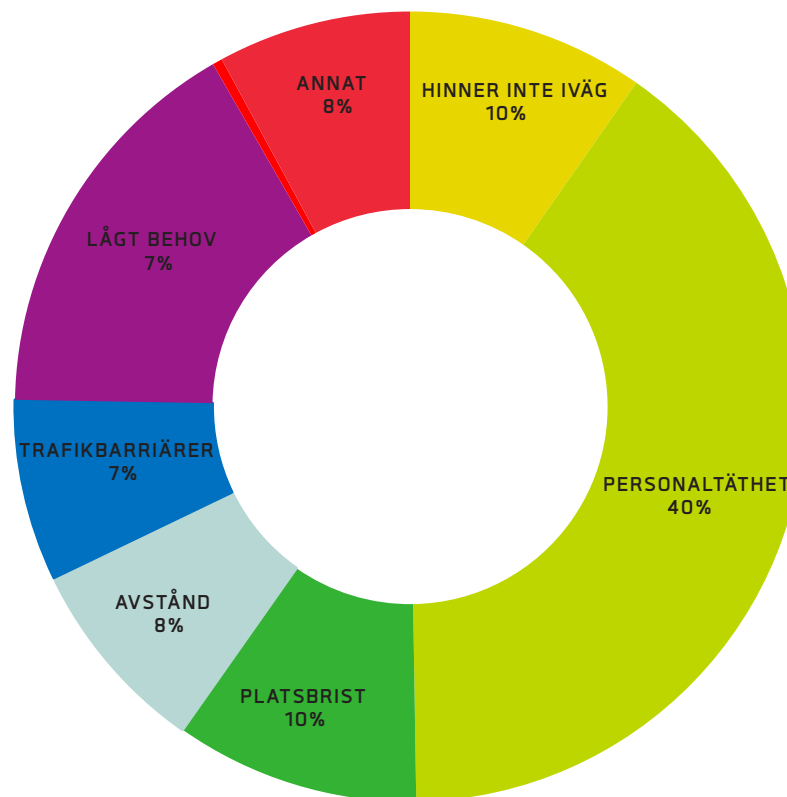

VILKA ÄR DE STÖRSTA HINDREN FÖR ER ATT GÅ UT TILL PARKER OCH NATUR?

Det är i högst grad bristen på personal som gör att barngrupper inte kommer iväg

Frågan om vilka hinder som är störst för att barngrupperskatasig ut till parker och natur ställdes till de som representerade förskola, skola eller fritids. En majoriteten svarade att personaltäthet är ett problem.

I övrigt är det tidsbrist, att hinna iväg mellan lämning, lunch och hämtning som är problemet. Upplevd trängsel är en annan relativt vanligt förekommande anledning till att grupperna inte tar sig ut.

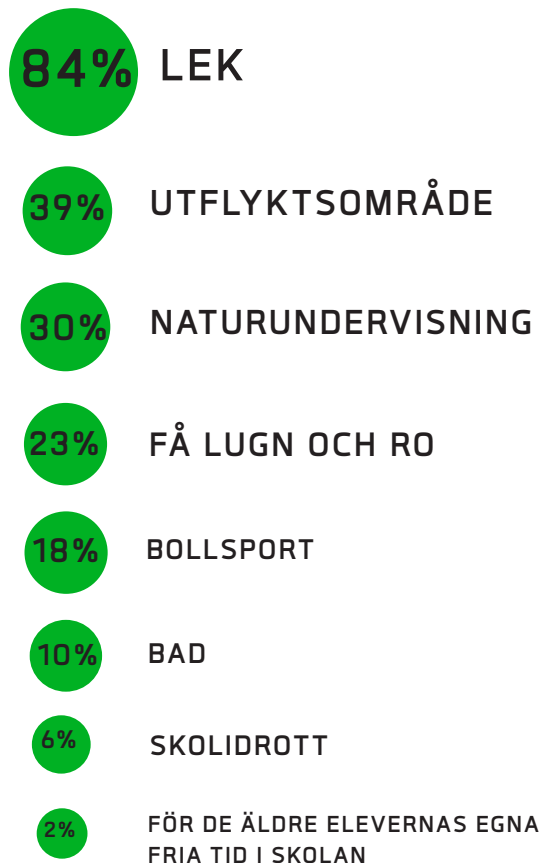
3. POPULÄRA KVALITETER

POPULÄRA KVALITETER I WEBBENKÄTEN

84% av platserna används för lek

Sammanställningen av platsbeskrivningarna visar att platserna främst används för lek. Kvaliteten används för att beskriva majoriteten av platserna, oavsett om det är större grönområden eller mindre lekplatser.

Drygt en tredjedel av platserna används som utflyktsmål och naturundervisning. En femtedel beskrevs som platser för lugn och ro och bollspel.

"Liten skog med allt vad naturen har att erbjuda."

Citat från "Här leker vi!" om "skogen"

"Mycket folk på gott och ont."

Citat från "Här leker vi!" om Nytorget

"Jättefin, mysig inhägnad park, vilket är så bra för mindre barn. Bra alternativ till Vasaparken där det oftast är väldigt mycket folk. Torsgränd passar mindre barn bättre."

Citat från "Här leker vi!" om Torsgränd

Platsbeskrivningarna täcker in stora delar av Stockholms stad

Platskartan visar att platser som används av barn och unga finns utspridda över hela staden. Platsernas karaktär varierar mellan större grönområden och skogar till parker, badplatser och mindre lektytor. Platser som fick över 10 platsmarkeringar i enkäten var bl.a. Humlegården, Tantolunden, Rålambshovsparken, Lill-Jansskogen, Stora Blecktornsparken, Båtparken, Sättra Strandbad, Kaninparken och Aspöparken.

På frågan ”Hur bra är platsen?” svarade en majoritet på 47% att deras platser är mycket bra. 43% beskrev platserna som ganska bra medan 7 respektive 3% menade att de var mindre eller inte alls bra.

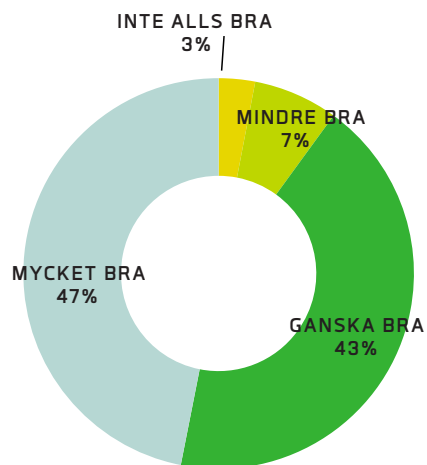
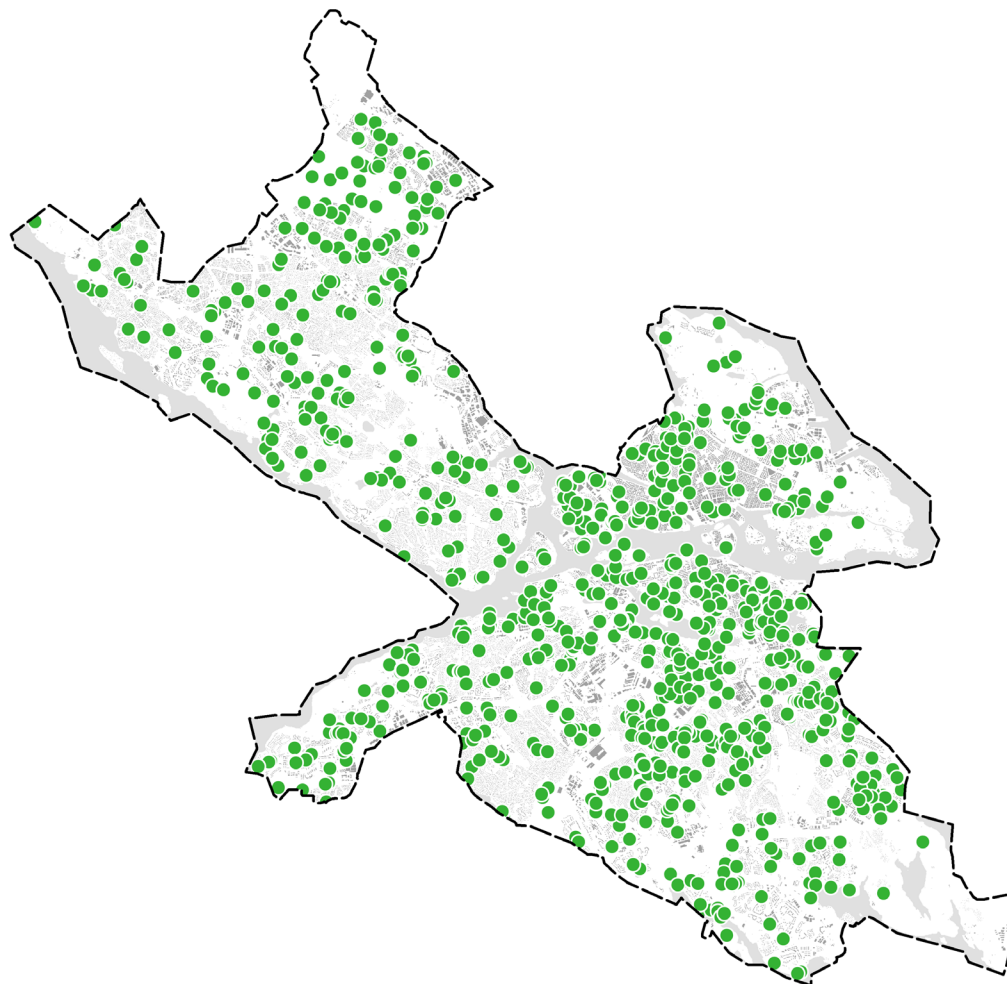

DIAGRAM: PLATSENS UPPLEVDA KVALITET

Svaret på frågan: ”Hur bra är platsen?”

PLATSER I ENKÄTEN ”HÄR LEKER VI”

Markerade platser i webbenkäten ”Här leker vi!” 1524 svar

4. PLATSERNAS UTVECKLINGSBEHOV

PLATSERNAS UTVECKLINGSBEHOV

I 28% av platsbeskrivningarna är de svarande nöjda med hur platserna fungerar

På frågan vad som kan bli bättre på platser valde 28% att beskriva platserna med att inget behöver förbättras då de fungerar bra idag.

I nästan en fjärdedel av svaren efterfrågas bättre renhållning

Som förbättringsåtgärder föreslogs i högst utsträckning bättre renhållning, fler toaletter, bättre parkskötsel och underhåll.

Överlag vill de svarande också se bättre redskap och lekytor för yngre barn.

28%

FUNGERAR BRA IDAG

24%

BÄTTRE RENHÅLLNING

20%

TOALETTER

19%

BÄTTRE PARKSKÖTSEL
OCH UNDERHÅLL

19%

BÄTTRE LEKYTOR FÖR
YNGRE BARN

18%

BÄTTRE REDSKAP FÖR
YNGRE BARN

15%

BÄTTRE REDSKAP FÖR
ÄLDRE BARN

12%

BÄTTRE LEKYTOR
FÖR ÄLDRE BARN

11%

GRILLPLATSER

4%

PLATS FÖR
HANDTVÄTT OCH DISK

3%

BÄTTRE TILLGÄNGLIGHET
FÖR BARN MED
FUNKTIONSNEDSÄTTNING

2%

BÄTTRE KOLLEKTIVTRAFIK

"I fruktparken händer det att det varit fester med påföljden att det finns krossade flaskor på marken."

Citat från "Här leker vi!" om Fruktparken, Liljeholmen

"Avsaknad av toaletter. Stort område kräver flera."

Citat från "Här leker vi!" om Rålambshovsparken

"Parken är extremt välanvänd vilket gör att slitaget är påtagligt. Lekutrustningen är omodern och tråkig. Det saknas skyltar om förbud att rasta hundar och slänga skräp vilket resulterar i att folk rastar sina hundar och slänger skräp på marken. Det saknas sittplatser för familjeaktiviteter."

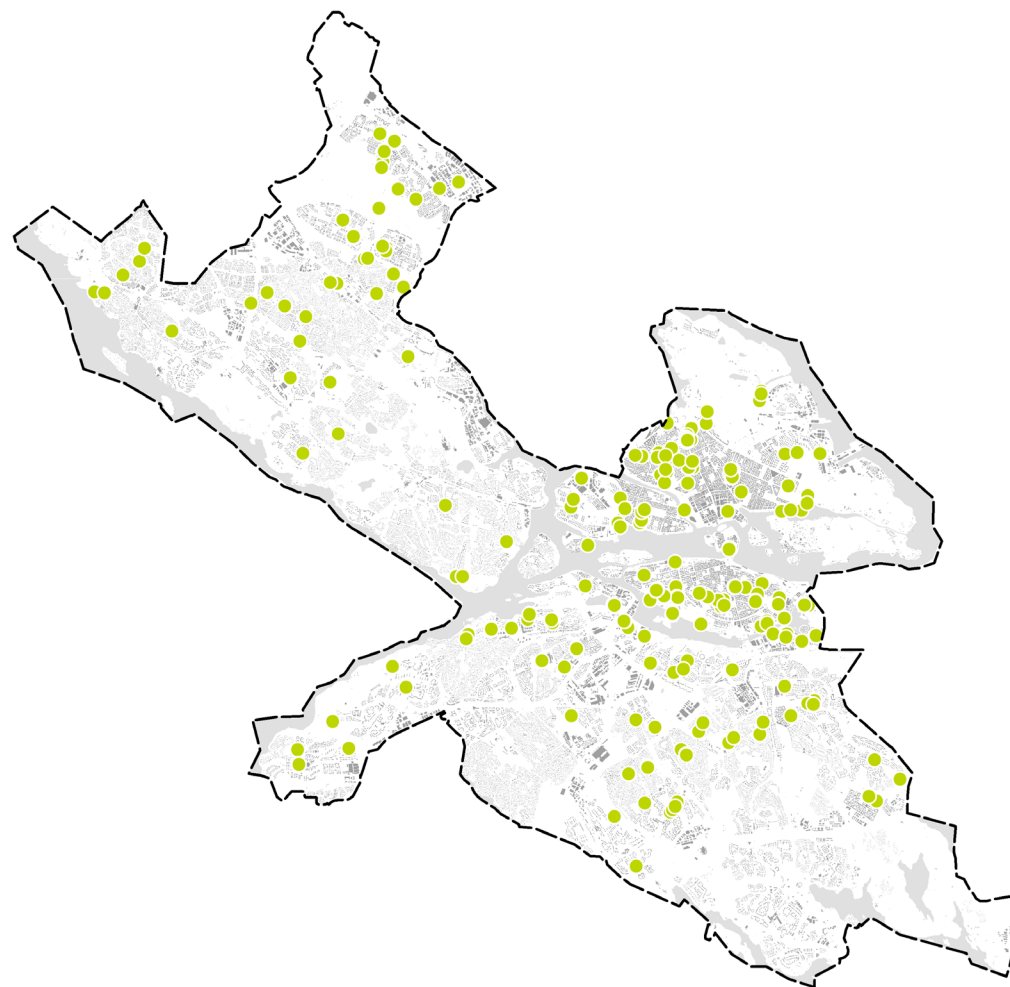
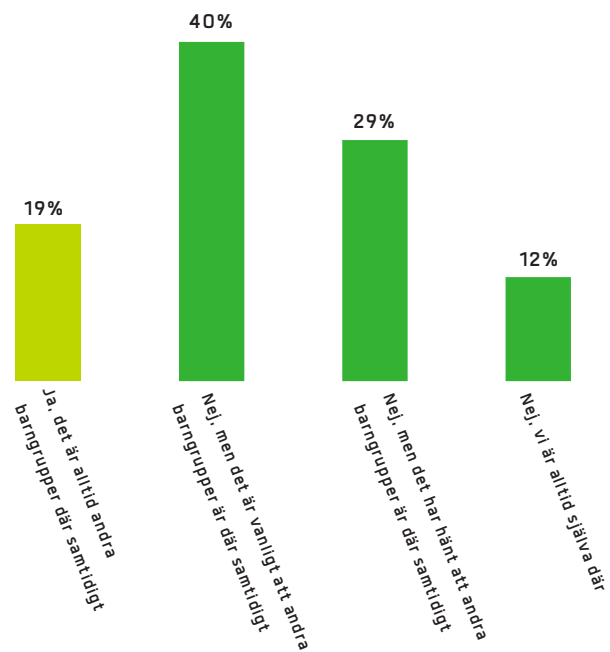
Citat från "Här leker vi!" om Klockarparken

ÄR DET TRÄNGSEL PÅ PLATSEN?

Majoriteten upplever inte trängsel på de platser som används

På frågan om de svarande upplever trängsel på platserna de besöker beskrev totalt 81% att de inte upplever trängsel, även om det är vanligt att de använder platsen samtidigt som andra barngrupper.

På 19% av platserna upplever deltagarna i enkäten att det alltid är andra barngrupper på platsen samtidigt och därmed trängsel. Platser som beskrevs med trängsel finns över hela staden men med en högre koncentration innanför tullarna.

PLATSER MED UPPLEVD TRÄNGSEL

Utmarkerade platser där respondenterna beskrev upplevelse av trängsel

FÖRSLAG PÅ FORTSATT ANALYS

Informationen som samlats in i enkäten ger underlag att vidare analysera:

- De mest populära platserna och dess kvaliteter.
- Identifiera lokala platser och platser som lockar besökare från flera delar av staden
- Identifiera kvaliteter som gör att de svarande åker längre avstånd.
- Identifiera kvaliteter som karaktäriserar lokala platser.
- Undersöka hur ofta olika typer av platser besöks.
- Undersöka eventuella skillnader i hur de svarande tar sig till olika typer av platser och platskvaliteter.
- Undersöka hur långt respondenterna reser för att besöka olika typer av platser.

Närhet till och fördelning av olika kvaliteter

- Tillgångsanalys på platser med många kvaliteter.
- Närhet till platser med populära kvaliteter.
- Närhet till platser med många kvaliteter.
- Närhet till lek.
- Närhet till naturundervisning.
- Närhet till utflyktsområde.
- Närhet till skolidrott.
- Närhet till bad.

- Närhet till bollsport.
- Närhet till lugn och ro.

Förskolors och skolors platser

- Förskolors platser: vad karaktäriserar bra platser?
- Förskolors platser: vilka förbättringsåtgärder var mest förekommande?
- Förskolors platser: syns skillnader i tillgång på bra platser mellan stadsdelar?
- Skolors platser: vad karaktäriserar bra platser?
- Skolors platser: vilka förbättringsåtgärder var mest förekommande?
- Skolors platser: syns skillnader i tillgång på bra platser mellan stadsdelar?
- Vilka skillnader finns mellan kommunala och fristående verksamheter?
- Vilka verksamheter upplever god tillgång respektive brist på parker i sin närmiljö?
- Skiljer sig transportsätt till platser mellan verksamheter i olika stadsdelsområden?
- I vilka stadsdelar upplevs platsbrist, avstånd och trafikbarriärer som hinder att besöka platser?

Barns och föräldrars platser

- Vad karaktäriserar bra platser?
- Vilka förbättringsåtgärder var mest förekommande?

- Syns skillnader i tillgång på bra platser mellan stadsdelar?

Gårdar

- Vad karaktäriserar bra/dåliga gårdar? (storlek, aktiviteter, kvaliteter)
- Var är respondenterna nöjda/missnöjda med sina gårdar?
- Områden med bristfälliga gårdar, har de nära till platser med motsvarande kvaliteter?

Jämförelse mellan stadsdelsområden

- Populära kvaliteter: i vilka stadsdelar finns det stor tillgång respektive brister av dessa?
- Hur skiljer sig den upplevda tillgången på parker i närområdet mellan verksamma/boende i olika stadsdelar?
- Visar ovanstående analyser på korrelation mellan olika faktorer och skillnader mellan olika stadsdelar?
- Framtagning av statistik per stadsdelsområde.

Ovanstående analyser skulle ge ett viktigt underlag för Stockholms stads fortsatta stadsplanering och projektet "Staden i ögonhöjd". Statistik och jämförelser mellan olika stadsdelsområden kan fungera som ett verktyg att synliggöra vilka som har stor tillgång respektive brist på bra lekmiljöer ur ett fördelnings- och rättviseperspektiv.

